

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 786/2017
11.07.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Живић Кнежевић, адвокат из ..., против тужених Градске општине Чукарица, коју заступа Општински јавни правобранилац и стамбене задруге ББ из ..., чији је пуномоћник Зоран Кос, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5233/16 од 05.10.2016. године, на седници одржаној 11.07.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5233/16 од 05.10.2016. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 37/12 од 18.03.2016. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор пресуђене ствари. Ставом другим изреке, одбијен је приговор литиспиденције. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезу да му солидарно накнаде штету за порушену кућу у износу од 250.000,00 динара, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом четвртим изреке, тужилац је обавезан да првотуженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 240.000,00 динара, а друготуженој 27.000,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца за ослобађање обавезе плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5233/16 од 05.10.2016. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставовима трећем, четвртном и петом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени су доставили одговор на ревизију.

Тужба у овој правној ствари поднета је 11.03.1994. године. Првостепена одлука којом је одлучено о тужбеном захтеву укинута је решењем другостепеног суда од 15.01.2014. године и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. Правноснажна другостепена пресуда донета је 05.10.2016. године, односно после ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 55/2014), па се у конкретном случају примењују одредбе Закона о парничном поступку који је објављен у "Службеном гласнику РС" бр. 72/11 и 55/14.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11, 55/14) и нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Пред другостепеним судом није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1., у вези са чланом 396. став 1. ЗПП, на коју се указује у ревизији, јер је другостепени суд приликом одлучивања ценио све битне жалбене наводе који су од утицаја на пресуђење.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужиоца ВВ, уговором о купопродаји стекао је земљиште на коме је 1958.године изградио кућу у Ул. ... бр. .. (сада ...). Због бесправне градње је вођен управни поступак и извршним решењем Секретаријата за инспекцијске послове Општине Чукарица од 04.10.1981. године наложено је правном претходнику тужиоца да у року од 5 дана поруши бесправно саграђене објекте који се налазе у ... у Ул. ... бр. ..., на к.п. бр. ../.. КО ..., те уколико не приступи извршењу решења у остављеном року извршење ће се спровести принудним путем, што је и учињено 28.03.1985. године. У решењу је наведено да према Извештају о урбанистичкој намени, странка није имала могућност ни у време изградње објеката, а ни у време доношења решења да исте легализује, па се штетне последице бесправног грађења на други начин не могу отклонити изузев рушења бесправно саграђених објеката, а ДУП-ом Београда донетим 1951. године, у расподели површине града по намени одређених зона чија је претежна намена становање, спорне парцеле су одређене као зона чија је претежна намена становање. Тужилац је у вези бесправне градње без успеха водио управни поступак и управни спор, а одбијен је и његов захтев за ванредно преиспитивање судске одлуке донете у управном спору. У првостепеном поступку је утврђено да су сви остали сукорисници предметне парцеле прихватили предлог

општине да се земљиште изузме из поседа и постигли споразум око накнаде за изузето земљиште и да су сви објекти у управном поступку срушени, а станари претходно расељени на привремене локације, те да једино правни претходник тужиоца није био сагласан да је његов објекат грађен без грађевинске дозволе, због чега се као такав сматра бесправно саграђеним. За такав објекат му не припада накнада већ само накнада за земљиште од 350 м², за које је тражио да добије плац да му се премести кућа. Решењем СЗ ББ ... правном претходнику тужиоца ВВ додељен је на трајно коришћење у својству носиоца станарског права двособан стан у ..., насеље ..., у површини од 66,01 м², који ће користити са чланом свог породичног домаћинства супругом ГГ. Према решењу СЗ ББ ... о додели стана на коришћење од 12.03.1985. године, овде тужиоцу АА је додељен на трајно коришћење у својству носиоца станарског права једноособан стан у насељу ..., површине 36 м². Правни претходник тужиоца и његови чланови домаћинства нису прихватили понуђене станове, односно нису закључили уговоре о коришћењу станова, али се именовани уселио у већи стан у коме је живео све до смрти, а потом у истом наставила да живи његова супруга која је у току поступка такође преминула. У други стан површине 36 м² пресељене су ствари покојног ВВ, а у том стану по наводима правног претходника тужиоца живи треће лице, с обзиром да су чланови породице одбили да се уселе у тај стан.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев неоснован. Утврдио је да су у управном поступку и у управном спору донете коначне одлуке, да је бесправно саграђен објекат правног претходника тужиоца, из којих разлога је наложено рушење, јер ВВ није добровољно уклонио објекат, чиме би сачувао грађевински материјал и смањио штету, из којих разлога је објекат срушен принудним путем у поступку принудног извршења 28.03.1985. године, те је тужени СЗ ББ уведен у посед парцела од стране Општине Чукарица како би започео припремне радове на изградњи предвиђених објеката. Првостепени суд је закључио да тужени СЗ ББ није пасивно легитимисан у спору по захтеву тужиоца за накнаду штете за срушене објекте. Како је нашао да је у поступку рушења тужена Општина Чукарица поступала у складу са законом донетим извршним решењем о рушењу, те да у току поступка тужилац није пружио доказе да је у току рушења било прекорачења овлашћења, односно незаконитог или неправилног поступања, првостепени суд је утврдио да нису испуњени услови за примену члана 172. Закона о облигационим односима за накнаду штете у односу на тужену Општину Чукарица. Такође, одлучујући о тужбеном захтеву тужиоца закључио је да у конкретном случају није било услова за експропријацију објеката који су изграђени без грађевинске дозволе, због чега се сматрају бесправно сазиданим објектима и због чега је покренут поступак рушења таквих објеката, из којих разлога је и земљиште сматрано као неизграђено грађевинско земљиште и као такво изузето из поседа свих корисника парцеле. С обзиром да је у законом прописаном управном поступку извршено изузимање земљишта, то по налажењу првостепеног суда не би био основан захтев тужиоца за накнаду по основу фактичке експропријације, јер није дошло до фактичке експропријације. Првостепени суд је закључио да су правном претходнику тужиоца и тужиоцу на

име накнаде за одузето земљиште додељена два стана, на који начин је задруга као крајњи корисник испунила обавезу исплате накнаде за земљиште изузето из поседа ВВ, коме стога не припада накнада за изузето земљиште, из чега произлази да нису испуњени услови из члана 172. Закона о облигационим односима за заснивање одговорности тужене Општине за штету коју је претрпео тужилац због рушења бесправно подигнутог објекта, којег становишта је и другостепени суд.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови одбили тужбени захтев, налазећи да нису испуњени услови за накнаду штете, на основу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Одредбом члана 172. став 1. ЗОО, прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган прузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. За заснивање одговорности правног лица у смислу члана 172. став 1. ЗОО потребно је да је његов орган поступао незаконито (поступање супротно закону, другом пропису или општем акту, као и пропуштање да се закон, други пропис или општи акт примени), или да је поступао неправилно (поступање противно уобичајеном и прописаном начину обављања делатности која није у складу са општим нормама у вршењу службе) и да се такво поступање према насталој штети односи као узрок према последици (узрочно-последична веза).

Наиме, у поступку рушења бесправно подигнутог објекта по решењу надлежног општинског органа није било незаконитог и неправилног рада органа тужене, јер је у поступку пред општинским органима у свему поступано по основу коначних и извршних решења и закључака тужене, који су донети у складу са одредбама тада важећег закона, а што је све било цењено у управном поступку, а супротно ревизијским наводима и управном спору, који је вођен по захтевима правног претходника тужиоца. Такође, супротно ревизијским наводима, решењем Управе за имовинско-правне послове Чукарица од 28.11.1984. године, изузето је из поседа неизграђено градско грађевинско земљиште тачно наведених парцела из поседа ранијих земљишно-књижних власника који су децидно наведени, међу којима је и ВВ, где је напоменуто да су сва наведена лица имала укњижене објекте који су грађени без дозволе за градњу и као такви су сматрани бесправно сазиданим, те су сви добили решења о рушењу непокретности и сви су постигли споразум са општином и задругом, осим ВВ, који није хтео да заједно иступа са њима, а констатовано је и да су објекти на том потезу зидани у периоду после 1955.године, када је ступила на снагу Одлука о грађењу, а за градњу нису прибављене потребне грађевинске дозволе, то су стога сматрани бесправно сазиданим, због чега је донето решење о изузимању из поседа неизграђеног грађевинског земљишта и свим власницима кућа достављена решења о рушењу објекта, те је супротно наводима ревизије тужиоца правилан закључак нижестепених суда да из ових разлога тужена није могла донети решење о експропријацији. Из свега напред наведеног неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Осталим наводима ревизије понављају се жалбени наводи који су супротно ревизијским наводима правилно оцењени од стране Апелационог суда, те их овај суд неће детаљно образлагати, сходно члану 414. став 2. ЗПП, а наводе у ревизији којима се оспорава утврђено чињенично стање, Врховни касациони суд није ценио, с обзиром да се ревизија из ових разлога не може изјавити (члан 407. став 1. ЗПП).

Из наведених разлога Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Бисерка Живановић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**